

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

10. december 2020 *

»Præjudiciel forelæggelse – personoplysninger – forordning (EU) 2016/679 – artikel 23 – begrænsning af den registreredes rettigheder – væsentlig finansiell interesse – håndhævelse af civilretlige krav – national lovgivning, der henviser til bestemmelser i EU-retten – skatteoplysninger vedrørende en juridisk person – Domstolen ikke kompetent«

I sag C-620/19,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager, Tyskland) ved afgørelse af 4. juli 2019, indgået til Domstolen den 20. august 2019, i sagen

Land Nordrhein-Westfalen

mod

D.-H. T., som kurator for J & S Service UG,

procesdeltager:

Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, J.-C. Bonichot, og dommerne L. Bay Larsen, C. Toader (refererende dommer), M. Safjan og N. Jääskinen,

generaladvokat: M. Bobek,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Land Nordrhein-Westfalen ved Rechtsanwälte M. Kottmann og C. Mensching,
- den tyske regering ved J. Möller og D. Klebs, som befuldmægtigede,
- den tjekkiske regering ved M. Smolek, O. Serdula og J. Vlácil, som befuldmægtigede,

* Processprog: tysk.

- den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget,
- Europa-Kommissionen først ved H. Kranenborg, D. Nardi og K. Kaiser, derefter ved H. Kranenborg, D. Nardi og F. Erlbacher, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 3. september 2020, afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 23, stk. 1, litra e) og j), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT 2016, L 119, s. 1, herefter »databeskyttelsesforordningen«).
- 2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Land Nordrhein-Westfalen og D.-H. T., som kurator for J & S Service UG, vedrørende en ansøgning om indhentelse af skatteoplysninger vedrørende dette selskab.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Følgende fremgår af 2., 4., 14. og 73. betragtning til databeskyttelsesforordningen:
 - »(2) Principperne og reglerne for beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af deres personoplysninger bør, uanset deres nationalitet eller bopæl, respektere deres grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, navnlig deres ret til beskyttelse af personoplysninger. [...]
 - [...]
 - (4) Behandling af personoplysninger bør have til formål at tjene menneskeheden. Retten til beskyttelse af personoplysninger er ikke en absolut ret; den skal ses i sammenhæng med sin funktion i samfundet og afvejes i forhold til andre grundlæggende rettigheder i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet. Denne forordning overholder alle de grundlæggende rettigheder og følger de frihedsrettigheder og principper, der anerkendes i [Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder] som forankret i traktaterne, navnlig respekten for privatliv og familieliv, hjem og kommunikation, beskyttelsen af personoplysninger, retten til at tænke frit, til samvittigheds- og religionsfrihed, ytrings- og informationsfrihed, frihed til at oprette og drive egen virksomhed, adgang til effektive retsmidler og til en retfærdig rettergang og kulturel, religiøs og sproglig mangfoldighed.
 - [...]
 - (14) [...] Denne forordning finder ikke anvendelse på behandling af personoplysninger, der vedrører juridiske personer, navnlig virksomheder, der er etableret som juridiske personer, herunder den juridiske persons navn, form og kontaktoplysninger.

[...]

(73) Specifikke principper og retten til oplysninger, indsigt i og berigtigelse eller sletning af personoplysninger, retten til dataportabilitet, retten til indsigelse, afgørelser baseret på profilering og meddelelse af et brud på persondatasikkerheden til en registreret og visse tilknyttede forpligtelser for de dataansvarlige kan begrænses af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, for så vidt det er nødvendigt og forholdsmæssigt i et demokratisk samfund af hensyn til den offentlige sikkerhed, herunder beskyttelse af menneskeliv, især som reaktion på naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer, forebyggelse, efterforskning og retsforfølgning af strafbare handlinger eller fuldbyrkelse af strafferetlige sanktioner, herunder beskyttelse mod og forebyggelse af trusler mod den offentlige sikkerhed, eller brud på de etiske regler for lovregulerede erhverv, andre af Unionens eller en medlemsstats samfundsinteresser, navnlig Unionens eller en medlemsstats vigtige økonomiske eller finansielle interesser, føring af offentlige registre i offentlighedens interesse, viderebehandling af arkiverede personoplysninger for at tilvejebringe specifikke oplysninger om politisk adfærd under tidligere totalitære regimer eller beskyttelse af den registrerede eller andres rettigheder og frihedsrettigheder, herunder social sikring, folkesundhed og humanitære formål. En sådan begrænsning bør være i overensstemmelse med kravene i chartret og i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder.«

4 Denne forordnings artikel 1 med overskriften »Genstand og formål« bestemmer:

»1. I denne forordning fastsættes regler om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og regler om fri udveksling af personoplysninger.

2. Denne forordning beskytter fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, navnlig deres ret til beskyttelse af personoplysninger.

3. Den frie udveksling af personoplysninger i Unionen må hverken indskrænkes eller forbydes af grunde, der vedrører beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger.«

5 Nævnte forordnings artikel 4 med overskriften »Definitioner« bestemmer i nr. 1), at begrebet »personoplysninger« skal forstås som »enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person (»den registrerede«); ved identificerbar fysisk person forstås en fysisk person, der direkte eller indirekte kan identificeres, navnlig ved en identifikator som f.eks. et navn, et identifikationsnummer, lokaliseringsdata, en onlineidentifikator eller et eller flere elementer, der er særlige for denne fysiske persons fysiske, fysiologiske, genetiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sociale identitet«.

6 Ifølge samme forordnings artikel 15, stk. 1, med overskriften »Den registreredes indsigtsret«, har denne ret til at få den dataansvarliges bekræftelse på, om personoplysninger vedrørende den pågældende behandles, og i givet fald adgang til personoplysningerne og til visse informationer, der opregnes i denne artikel.

7 Persondataforordningens artikel 23 med overskriften »Begrænsninger« bestemmer i stk. 1:

»EU-ret eller medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige eller databehandleren er underlagt, kan ved lovgivningsmæssige foranstaltninger begrænse rækkevidden af de forpligtelser og rettigheder, der er omhandlet i artikel 12-22 og 34 samt artikel 5, for så vidt bestemmelserne heri svarer til rettighederne og forpligtelserne i artikel 12-22, når en sådan begrænsning respekterer det væsentligste indhold af de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder og er en nødvendig og forholdsmæssig foranstaltning i et demokratisk samfund af hensyn til:

[...]

- e) andre vigtige målsætninger i forbindelse med beskyttelse af Unionens eller en medlemsstats generelle samfundsinteresser, navnlig Unionens eller en medlemsstats væsentlige økonomiske eller finansielle interesser, herunder valuta-, budget- og skatteanliggender, folkesundhed og social sikkerhed

[...]

- j) håndhævelse af civilretlige krav.«

Tysk ret

Lov om skat

- 8 Abgabenordnung (lov om skat, BGBl. I 2002, s. 3866), i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »lov om skat«), bestemmer i § 2a med overskriften »Anvendelsesområdet for bestemmelserne vedrørende behandling af personoplysninger«:

»[...]

3. Bestemmelserne i denne lov og i skattelovgivningen vedrørende behandling af personoplysninger finder ikke anvendelse, hvis EU-retten, og navnlig [databeskyttelsesforordningen] finder anvendelse, enten umiddelbart eller mutatis mutandis i medfør af [denne paragrafs] stk. 5.

[...]

5. Medmindre andet er angivet finder bestemmelserne i [databeskyttelsesforordningen], i denne lov og i skattelovgivningen om behandling af personoplysninger vedrørende fysiske personer anvendelse mutatis mutandis på oplysninger vedrørende identificerede eller identificerbare

- 1) afdøde fysiske personer eller
 - 2) juridiske personer, sammenslutninger af personer, uanset om de har rets- og handleevne eller ej, eller fonde«.
- 9 § 32b i lov om skat, med overskriften »Skattemyndighedernes oplysningspligt, når personoplysninger ikke er indsamlet hos den registrerede«, bestemmer:

»1. Bortset fra de tilfælde, der er fastsat i [databeskyttelsesforordningens] artikel 14, stk. 5, og i [denne lovs] § 31c, stk. 2, har skattemyndighederne ikke pligt til at informere den registrerede i overensstemmelse med [databeskyttelsesforordningens] artikel 14, stk. 1, 2 og 4, når

- 1) udleveringen af oplysninger
 - a) vil bringe den korrekte udførelse af de opgaver, der henhører under skattemyndighedernes eller andre offentlige organers kompetence som omhandlet i [databeskyttelsesforordningens] artikel 23, stk. 1, litra d) -h), i fare, eller

[...]

og den registreredes interesse i at opnå oplysningerne følgelig ikke kan have forrang. [Denne lovs] § 32a, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

[...]«

10 Nævnte lovs § 32c med overskriften »Den registreredes indsigt» bestemmer:

»1. Den registrerede kan ikke påberåbe sig den indsigt over for skattemyndighederne, som vedkommende råder over i medfør af [databeskyttelsesforordningens] artikel 15, når

- 1) der ikke gælder en oplysningspligt over for den registrerede i medfør af [denne lovs] § 32b, stk. 1 eller 2
- 2) udleveringen af oplysninger vil berøre skattemyndighedernes påberåbelse, udøvelse eller håndhævelse af civilretlige rettigheder eller skattemyndighedernes forsvar mod civilretlige krav som omhandlet i [databeskyttelsesforordningens] artikel 23, stk. 1, litra j), der gøres gældende over for myndighederne; de oplysningsforpligtelser, der påhviler skattemyndighederne i henhold til civilretten, berøres ikke

[...]«

11 Samme lovs § 32e med overskriften »Forholdet til andre rettigheder om indsigt og oplysninger«, bestemmer:

»Såfremt den registrerede eller tredjemand i henhold til [Gesetz zur Regelung des Zugangs zu Informationen des Bundes (lov om regulering af forbundsstatens adgang til oplysninger)] af 5. september 2005 (BGBl. 2005 I, s. 2722), i den affattelse, der finder anvendelse, eller i henhold til tilsvarende love i delstaterne, over for skattemyndighederne har en ret til indsigt i oplysninger, finder bestemmelserne i [databeskyttelsesforordningens] artikel 12-15, sammenholdt med [denne lovs] artikel 32a-32d, tilsvarende anvendelse. Mere vidtgående rettigheder til oplysninger vedrørende skatteoplysninger er i denne henseende udelukket. [Denne lovs] § 30, stk. 4, nr. 2, finder i denne henseende ikke anvendelse.«

Lov om konkurs

12 § 129, stk. 1, i Insolvenzordnung (lov om konkurs), af 5. oktober 1994 (BGBl. 1994 I, s. 2866), i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, (herefter »lov om konkurs«) bestemmer:

»»Insolvenzverwalter« [kurator] kan på de betingelser, der er fastsat i §§ 130-146, anfægte de retsakter, der er foretaget inden indledningen af insolvensbehandlingen, og som skader kreditorerne.«

Lov om informationsfrihed

13 Gesetz über die Freiheit des Zugangs zu Informationen für das Land Nordrhein-Westfalen (lov om fri adgang til oplysninger i delstaten Nordrhein-Westfalen) af 27. november 2001, i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »lov om informationsfrihed«), bestemmer i § 2 med overskriften »Anvendelsesområde«:

»1) Denne lov finder anvendelse på offentlige myndigheders administrative aktiviteter [...]. Ved offentlig myndighed forstås i denne lov ethvert organ, der udfører opgaver med offentlig administration.

[...]«

14 § 4 i lov om informationsfrihed, med overskriften »Ret til oplysninger«, bestemmer:

»1) Enhver fysisk person har i overensstemmelse med nærværende lov i forhold til de organer, der er nævnt i § 2, indsigt i officielle oplysninger, som dette organ er i besiddelse af.

2) Eventuelle specifikke lovbestemmelser vedrørende indsigt i administrative oplysninger, udlevering af oplysninger eller tildeling af aktindsigt har forrang i forhold til bestemmelserne i denne lov. Tavshedspligt finder ikke anvendelse i forbindelse med denne lov.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 15 D.-H. T., der handler i egenskab af kurator for J & S Service, som er et tysk selskab, anmodede på grundlag af § 4, stk. 1, i lov om informationsfrihed skattemyndighederne om skatteoplysninger vedrørende dette selskab med henblik på at kunne undersøge, om det var hensigtsmæssigt at anlægge omstødelsessøgsmål i forbindelse med insolvensbehandlingen.
- 16 Disse oplysninger vedrørte de tvangsfuldbyrdsforanstaltninger, som J & S Service kunne være genstand for, de foranstaltninger, der allerede var blevet iværksat, og de modtagne betalinger samt den dato, hvor skattemyndighederne havde fået kendskab til dette selskabs insolvens. D.-H. T. anmodede ligeledes om fremsendelse af kontoudtog for alle de typer skatter og afgifter, der blev forvaltet af skattemyndighederne for afgiftsperioderne fra marts 2014 til juni 2015.
- 17 Da skattemyndighederne afslog denne anmodning, anlagde D.-H. T. sag ved den kompetente Verwaltungsgericht (forvaltningsdomstol, Tyskland), som i det væsentlige gav D.-H. T. medhold.
- 18 Den kompetente Oberverwaltungsgericht (appeldomstol i forvaltningsretlige sager, Tyskland) forkastede den appel, som delstaten Nordrhein-Westfalen havde iværksat til prøvelse af dommen i første instans. Denne ret fandt bl.a., at den ret til aktindsigt i oplysninger, der blev udøvet på grundlag af lov om informationsfrihed, ikke var udelukket ved specifikke regler på skatteområdet, og at der ikke forelå nogen grund til at udelukke denne ret.
- 19 Den nævnte ret var af den opfattelse, at eftersom retten til at råde over skatteoplysninger inden for rammerne af insolvensbehandlingen var blevet overført til kurator, omfattede denne overførsel ligeledes forretningshemmeligheder og skatteoplysninger i det omfang, det var nødvendigt for en forsvarlig forvaltning af den insolvente skyldners formue. Selv om de ønskede oplysninger var omfattet af skattehemmeligheden, var D.-H. T. derfor berettiget til, i sin egenskab af kurator, at anmode J & S Service om alle de oplysninger, der havde sammenhæng med insolvensbehandlingen. Den insolvente debtors pligt til at medvirke omfattede ligeledes forpligtelsen til at fritage skattemyndighederne for skattehemmeligheden.
- 20 Delstaten Nordrhein-Westfalen har iværksat en revisionsanke til prøvelse af afgørelsen fra den kompetente Oberverwaltungsgericht (appeldomstol i forvaltningsretlige sager) for Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager, Tyskland).
- 21 Denne ret har indledningsvis anført, at databeskyttelsesforordningen ikke finder direkte anvendelse i det foreliggende tilfælde, idet hovedsagen ikke vedrører personoplysninger vedrørende en fysisk person, som omhandlet i denne forordnings artikel 1, stk. 1, og artikel 4, nr. 1), eller den registreredes indsigtsret som omhandlet i nævnte forordnings artikel 15. Ifølge den forelæggende ret er den indsigtsret, der er fastsat i sidstnævnte artikel, en ret, der er knyttet til den person, der er berørt af den behandlingen af personoplysninger, som ikke indgår i konkursboet og som derfor ikke er omfattet af overførslen af forvaltningsbeføjelser og rådighedsbeføjelser til kurator.
- 22 Den forelæggende ret har ikke desto mindre anført, at Domstolen for at sikre en ensartet fortolkning af EU-retten allerede har erklæret sig kompetent til at træffe afgørelse om anmodninger om præjudiciel afgørelse vedrørende bestemmelser i denne ret i rent nationale situationer, hvor disse bestemmelser er blevet gjort direkte og ubetinget anvendelige i national ret.

- 23 Denne betingelse er opfyldt i det foreliggende tilfælde, idet § 2a, stk. 5, i lov om skat, for så vidt angår behandlingen af personoplysninger hvad angår juridiske personer, henviser til bestemmelserne i databeskyttelsesforordningen.
- 24 I denne sammenhæng ønsker den forelæggende ret med sit første spørgsmål nærmere bestemt oplyst, om skattemyndighederne har mulighed for at begrænse adgangen til skatteoplysninger om en skatteyder på grundlag af databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, litra j), hvortil § 32c, stk. 1, nr. 2, i lov om skat udtrykkeligt henviser.
- 25 I tilfælde af, at det antages, at skattemyndighederne kan påberåbe sig databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, litra j), ønsker den forelæggende ret oplyst, om begrebet »håndhævelse af civilretlige krav« i denne bestemmelse ligeledes omfatter forsvaret mod de krav, der henhører under civilretten.
- 26 I denne henseende har den forelæggende ret gjort gældende, at § 32c, stk. 1, nr. 2, i lov om skat i national ret udtrykkeligt omfatter forsvar mod krav, der henhører under civilretten, for at begrænse den registreredes indsigtsret. Denne bestemmelse har til formål at sikre, at skattemyndighederne ikke behandles anderledes end andre kreditorer eller debitorer. De oplysningsforpligtelser, der påhviler dem, bør derfor udelukkende reguleres af civilretten og være underlagt den betingelse, at søgsmålsretten til omstødelse i det væsentlige er fastslået, og at det alene er denne rets karakter og omfang, der skal fastlægges.
- 27 Endelig ønsker den forelæggende ret oplyst, om en national bestemmelse, der begrænser indsigtsretten i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 15 med henblik på at modsætte sig omstødelssøgsmål, der kan anlægges i forbindelse med en insolvensbehandling mod skattemyndighederne, kan støttes på denne forordnings artikel 23, stk. 1, litra e).
- 28 I denne henseende har den forelæggende ret gjort gældende, at formålet med § 32c, stk. 1, nr. 2, i lov om skat er at behandle skattemyndighederne på samme måde som andre kreditorer og debitorer, når der er tale om civilretlige fordringer, samt at fremme en korrekt beskatning, der er i overensstemmelse med loven, og dermed sikre skatteindtægter. Disse formål vil kunne udgøre vigtige målsætninger i forbindelse med beskyttelse af generelle samfundsinteresser på det budget- og skattemæssige område som omhandlet i databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, litra e).
- 29 Ifølge den nævnte ret har den nationale lovgiver ikke desto mindre med § 32c, stk. 1, nr. 2, i lov om skat snarere anvendt den begrænsning, der er anført i databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, litra j). De ønskede skatteoplysninger er nemlig ikke relevante for selve skattetilgodehavenderne, men for de betalingstransaktioner, der vedrører insolvensretten, i egenskab af handlinger, der i givet fald kan omstødes i medfør af lov om insolvens af 5. oktober 1994, i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen.
- 30 På denne baggrund har Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager) besluttet at udsætte sagen og forelægge følgende præjudicielle spørgsmål for Domstolen:
- »1) Tjener artikel 23, stk. 1, litra j), i [databeskyttelsesforordningen] ligeledes til beskyttelsen af skattemyndighedernes interesser?
- 2) Omfatter udtrykket »håndhævelse af civilretlige krav« i bekræftende fald også skattemyndighedernes forsvar mod civilretlige krav, og skal de pågældende krav i givet fald allerede være gjort gældende?
- 3) Giver bestemmelsen i artikel 23, stk. 1, litra e), i [databeskyttelsesforordningen] om beskyttelse af en medlemsstats væsentlige finansielle interesser, herunder skatteanliggender, mulighed for at begrænse indsigtsretten i henhold til artikel 15 i [denne] forordning [...] med henblik på at afværge civilretlige krav om omstødelse ved insolvens mod skattemyndighederne?»

Om Domstolens kompetence

- 31 Ifølge fast retspraksis tilkommer det, inden for rammerne af det samarbejde, der i henhold til artikel 267 TEUF er indført mellem Domstolen og de nationale retter, udelukkende den nationale ret, for hvilken tvisten er indbragt, og som har ansvaret for den retsafgørelse, der skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, både om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at den kan afsige dom, og relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen. Når de stillede spørgsmål vedrører fortolkningen af EU-retten, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse (dom af 18.10.1990, Dzodzi, C-297/88 og C-197/89, EU:C:1990:360, præmis 34 og 35, og af 14.2.2019, Milivojević, C-630/17, EU:C:2019:123, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis).
- 32 Det følger imidlertid ligeledes af fast retspraksis, at Domstolen af hensyn til efterprøvelsen af sin egen kompetence er beføjet til at undersøge de omstændigheder, hvorunder den nationale ret har forelagt sagen (dom af 16.6.2016, Rodríguez Sánchez, C-351/14, EU:C:2016:447, præmis 55 og den deri nævnte retspraksis).
- 33 Det bemærkes herved, at Domstolen i en række afgørelser har erklæret sig kompetent til at træffe afgørelse om anmodninger om præjudicielle afgørelser, der vedrørte bestemmelser i EU-retten, i tilfælde, hvor de faktiske omstændigheder i hovedsagen lå uden for EU-rettens anvendelsesområde og derfor alene henhørte under medlemsstaternes kompetence, men hvor de pågældende EU-retlige bestemmelser blev gjort anvendelige af national ret på grund af en henvisning deri til disse bestemmelsers indhold (dom af 12.7.2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, præmis 86 og den deri nævnte retspraksis).
- 34 En sådan kompetence er begrundet i, at der for Unionens retsorden består en åbenbar interesse i, at bestemmelser, der er hentet fra EU-retten, fortolkes ensartet, således at senere fortolkningsuoverensstemmelser undgås (jf. i denne retning dom af 18.10.1990, Dzodzi, C-297/88 og C-197/89, EU:C:1990:360, præmis 37, og af 12.12.2019, G.S. og V.G. (Trussel mod den offentlige orden), C-381/18 og C-382/18, EU:C:2019:1072, præmis 42 og den deri nævnte retspraksis).
- 35 Domstolens kompetence er dog begrænset til en undersøgelse af de EU-retlige bestemmelser alene. Domstolen kan ikke ved sit svar til den nationale retsinstans inddrage de generelle hensyn, der ligger til grund for de nationale bestemmelser, hvis indhold samtidig med at henvise til EU-retten er afgørende for omfanget af de retsvirkninger, som følger heraf. Spørgsmålet om de begrænsninger, som den nationale lovgivningsmagt måtte have opstillet med hensyn til anvendelsen af EU-retten på rent nationale forhold – som EU-retten kun finder anvendelse på i kraft af den nationale lovgivning – henhører under national ret og dermed under medlemsstatens retsinstansers eksklusive kompetence (jf. i denne retning dom af 18.10.1990, Dzodzi, C-297/88 og C-197/89, EU:C:1990:360, præmis 42).
- 36 I det foreliggende tilfælde fremgår det af de oplysninger, som den forelæggende ret har fremlagt, at bestemmelserne i databeskyttelsesforordningen vedrørende behandlingen af personoplysninger for fysiske personer finder anvendelse mutatis mutandis på juridiske personer i henhold til henvisningen i § 2a, stk. 5, nr. 2, i lov om skat.
- 37 Navnlig fastsætter denne lovs § 32b, at skattemyndighederne ikke er forpligtet til at fremlægge oplysninger, når personoplysningerne ikke er blevet indsamlet hos den registrerede, hvis disse oplysninger kan bringe den korrekte udførelse af de opgaver, der henhører under deres kompetence eller andre offentlige organers kompetence, i fare som omhandlet i databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, litra d)-h).
- 38 Ifølge den nævnte lovs § 32c, stk. 1, nr. 2, kan den registrerede ikke påberåbe sig den indsigtret over for skattemyndighederne, som vedkommende råder over i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 15, hvis udleveringen af de oplysninger, der anmodes om, kan berøre disse myndigheders

påberåbelse, udøvelse eller håndhævelse af civilretlige rettigheder eller de nævnte myndigheders forsvar mod civilretlige krav som omhandlet i denne forordnings artikel 23, stk. 1, litra j)), der gøres gældende mod de pågældende myndigheder.

- 39 Det fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at de i hovedsagen omhandlede bestemmelser i lov om skat henviser til databeskyttelsesforordningens artikel 23 med henblik på at opstille rammer for skattemyndighedernes oplysningspligt og for den registreredes indsigtsret over for disse myndigheder med det formål at afhjælpe den ugunstige situation, som disse myndigheder befinder sig i i forhold til de privatretlige kreditorer i forbindelse med insolvensprocedurer og således bidrage til sikringen af skatteindtægter.
- 40 I tvisten i hovedsagen er den person, der er berørt af de ønskede oplysninger, en juridisk person, nemlig et selskab under konkurs.
- 41 Som det imidlertid fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 1, stk. 1, fastsætter denne forordning regler om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og omfatter ikke oplysninger, der vedrører juridiske personer.
- 42 Denne forordnings artikel 23, som den forelæggende ret ønsker en fortolkning af, regulerer situationer, hvor EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige eller databehandleren er underlagt, kan begrænse rækkevidden af de rettigheder, der er tillagt de registrerede, der defineres som identificerede eller identificerbare fysiske personer, og de tilsvarende forpligtelser, der er pålagt de dataansvarlige.
- 43 I det foreliggende tilfælde vedrører de præjudicielle spørgsmål fortolkningen af databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, i en situation, hvor disse bestemmelser er blevet gjort anvendelige på juridiske personer med henblik på at opstille rammer for de oplysningsforpligtelser, der påhviler de offentlige myndigheder i henhold til lov om informationsfrihed.
- 44 Bestemmelserne i den i hovedsagen omhandlede lov om skat begrænser sig imidlertid ikke til at gøre databeskyttelsesforordningens bestemmelser anvendelige uden for denne forordnings anvendelsesområde, men ændrer genstanden og rækkevidden heraf.
- 45 Selv om det er korrekt, at bestemmelserne i den i hovedsagen omhandlede lov om skat følger af en næsten ordret gengivelse af visse bestemmelser i databeskyttelsesforordningen, adskiller formålet med og den sammenhæng, hvori databeskyttelsesforordningen er blevet vedtaget, sig nemlig væsentligt fra formålet med og konteksten for den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning, idet denne forordning bl.a. søger at sikre overholdelsen af de grundlæggende rettigheder, der tilkommer fysiske personer, og samtidig at foretage en afvejning af disse rettigheder med nødvendigheden af at beskytte andre legitime interesser i et demokratisk samfund.
- 46 I denne forbindelse bemærkes for det første, at begrebet oplysninger vedrørende juridiske personer adskiller sig fuldstændigt fra begrebet personoplysninger om fysiske personer, således som fastsat i EU-retten. Fysiske personers ret til beskyttelse af personoplysninger, der vedrører dem, er en grundlæggende ret, der er sikret ved artikel 8, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Begrænsninger af en sådan ret skal følgelig være fastsat i lovgivningen, respektere det væsentligste indhold af de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder og udgøre en nødvendig og forholdsmæssig foranstaltning i et demokratisk samfund af hensyn til visse offentlige og private interesser, således som det fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1. Derimod er oplysninger vedrørende juridiske personer ikke omfattet af en tilsvarende beskyttelse i EU-retten.

- 47 Tysk ret henviser således reelt ikke til beskyttelsen af fysiske personers personoplysninger, som reguleres af databeskyttelsesforordningen i EU-retten, men til det begreb, der kun findes i national ret, om beskyttelse af juridiske personers personoplysninger. Under disse omstændigheder vedrører de præjudicielle spørgsmål reelt ikke fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse, der ud over sit anvendelsesområde er blevet gjort anvendelig af en bestemmelse i national ret, men af et nationalretligt begreb uden sidestykke i EU-retten.
- 48 For det andet tilsigter databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, således som generaladvokaten nærmere bestemt har anført i punkt 86 og 88 i forslaget til afgørelse, at sikre en afvejning mellem overholdelsen af de grundlæggende rettigheder for fysiske personer, der er berørt af behandlingen af personoplysninger, og nødvendigheden af at beskytte andre legitime interesser i et demokratisk samfund. Fortolkningen af de begrænsninger, som den fastsætter, kræver derfor en afvejning mellem de grundlæggende rettigheder, der indrømmes fysiske personer, og de hensyn til bevarelsen af disse, som disse begrænsninger bidrager til.
- 49 Følgelig kan databeskyttelsesforordningens artikel 23 ikke læses ved at bortse fra den omstændighed, at den specifikt har til formål at sikre fysiske personers grundlæggende rettigheder.
- 50 En fortolkning af bestemmelser i den nævnte forordning kan derfor ikke foretages på samme måde for så vidt angår fysiske personer og for så vidt angår juridiske personer, hvis ret til beskyttelse af oplysninger ikke er fastsat i databeskyttelsesforordningen. Det kan derfor ikke, i modsætning til, hvad den forelæggende ret har anført, konkluderes, at der i det foreliggende tilfælde er en åbenbar interesse i, at Domstolen fortolker disse bestemmelser med henblik på at sikre deres ensartede fortolkning.
- 51 Under disse omstændigheder kan det ikke antages, at det i den nationale ret er blevet bestemt, at de bestemmelser i EU-retten, der er forelagt Domstolen til fortolkning, skal gælde som sådanne, selv uden for forordningens anvendelsesområde (jf. analogt dom af 28.3.1995, Kleinwort Benson, C-346/93, EU:C:1995:85, præmis 19).
- 52 Henset til de ovenstående betragtninger må det konstateres, at Domstolen ikke har kompetence til at besvare de spørgsmål, der er forelagt af Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager).

Sagsomkostninger

- 53 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Domstolen har ikke kompetence til at besvare de spørgsmål, der er forelagt af Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager, Tyskland) ved afgørelse af 4. juli 2019.

Underskrifter